

СТАН ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Кравченко Софія Олександрівна

студентка факультету економіки та права ХНЕУ. С. Кузнець

Сучасна ситуація в Україні вимагає трансформаційних процесів, які зроблять ефективною економічну систему для суспільства. Перш за все, держава повинна сприяти таким процесам, які можуть підтримувати національну економіку та забезпечувати задоволення потреб населення. Ефективне державне регулювання економіки, цілеспрямований ефект у галузі управління економікою з метою надання певного напрямку економічним процесам відповідно до цілей, завдань та інтересів країни, є ключовим фактором макроекономічних змін, необхідних країнам під час соціально-економічних перетворень.

В цілому упродовж січня-червня серед основних секторів економіки відбулося зростання лише обсягу обороту роздрібною торгівлі – на 3,0% (зростання на 10,5% у січні-червні 2019 року). Водночас інші види економічної діяльності показали скорочення: сільське господарство – на 18,7% (зростання на 5,8% у січні-червні 2019 року); обсяг вантажообігу – на 19,6% (зростання на 3,4% відповідно), обсяг пасажирообігу – на 55,9% (зростання на 3,0% відповідно), оптовий товарооборот – на 0,5% (падіння на 0,2% відповідно); промислове виробництво – на 8,3% (зростання на 1,3% відповідно); будівництво – на 5,5% (зростання на 25,3% у січні-червні 2019 року) [1-3].

Питаннями державного регулювання економіки займались вчені-економісти. Державне регулювання економіки – цілеспрямований, активний вплив органів державної влади на розвиток єдиної економічної системи та вирішення економічних проблем цілою системою форм і методів.

Існує 5 основних функцій управління: планування, організація, регулювання, управління, контроль.

Управління будь-яким процесом починається з виділення цього процесу як конкретного об'єкта. Створюється відповідна організація для впливу на неї для досягнення бажаних цілей. Наступний етап - це організаційний план, реалізація заходів для досягнення цілей. Коли організація створюється і визначаються плани її діяльності, визначаються правила поведінки кожного члена організації в рамках запланованих заходів. Відбирається персонал, який може реалізувати заплановане. Існує динаміка управління, яка вимагає постійного контролю.

У процесі економічного регулювання держави формується економічна роль держави. Перш за все, економічна роль держави залежить від характеру дій економічних законів. Основна мета - забезпечити відтворення загального капіталу, а також функціонування та процес розвитку економічної системи.

На думку експертів у 2022-2024 роках темпи економічного зростання України прискорюватимуться. Всі елементи попиту також матимуть позитивну динаміку. Зростання в інвестиціях – 9,3% – в середньому щороку за період. Безробіття вийде на допандемічний рівень – 8,2% лише у 2024 році. Для відновлення втраченого потенціалу під час першої хвилі пандемії COVID-19 Україні потрібно буде від 1-го до 2-х років [4].

Зростатиме й експорт та імпорт товарів і послуг. У 2019 році річний приріст експорту становитиме 2,2%, а імпорту – 3,5%, в 2020-му експорт додасть 3,5%, імпорт – 4,5%, у 2021-му – 2,1% та 5,2% відповідно, в 2022 році експорт збільшиться на 3,8%, а імпорт – на 5,6% (див. Рис.1).

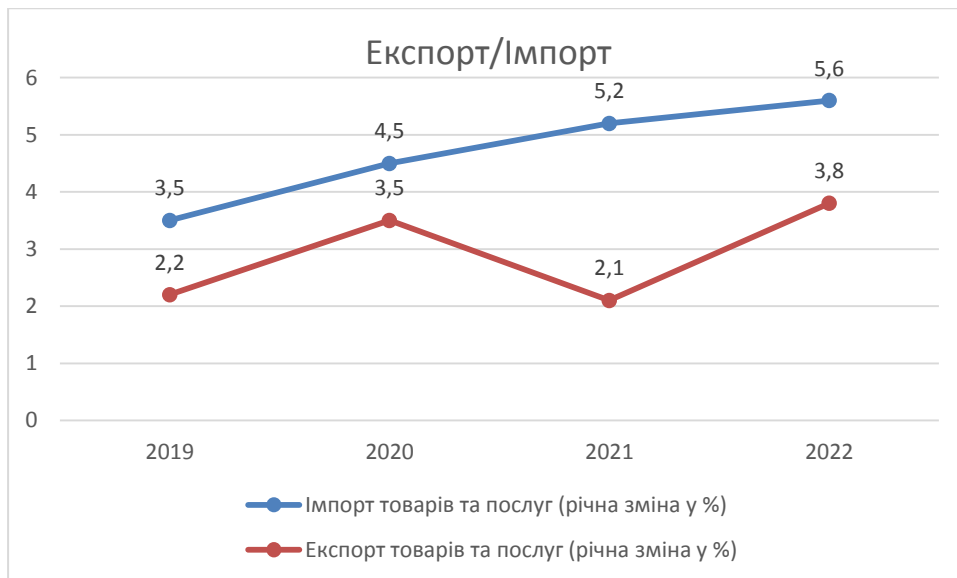

Рис. 1. Динаміка експортно-імпорتنих операцій.

Один із небагатьох показників прогнозу, який зменшуватиметься, це рівень іноземних інвестицій. У 2019 році очікується зниження інвестицій на 2,5 млрд доларів, наступного року – на 2,8 млрд, в 2021-му – на 3,2 млрд, а в 2022 році іноземні інвестиції скоротяться на 3,5 млрд доларів (див. Рис. 2).

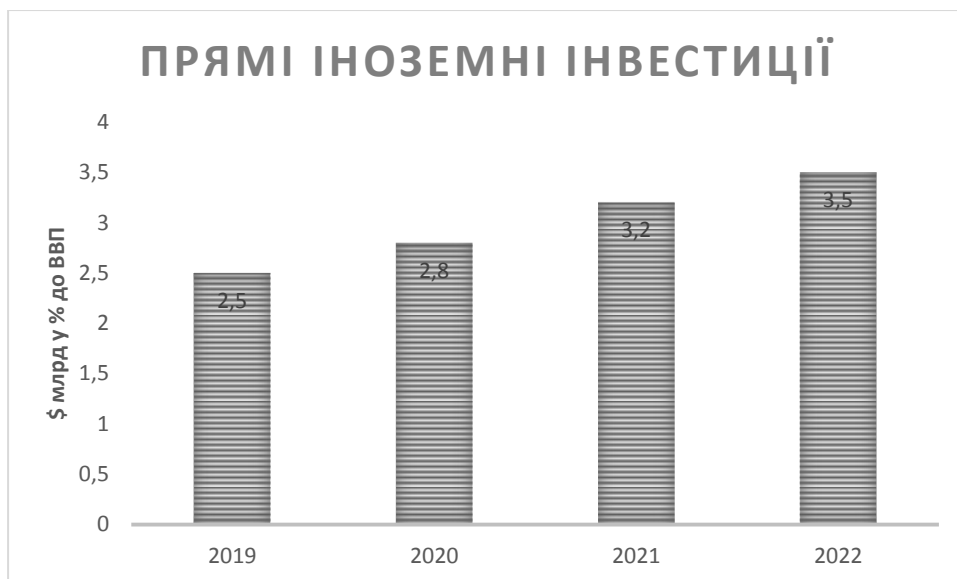

Рис. 2. Динаміка прямих іноземних інвестицій в Україні

До факторів, що вимагають державного регулювання національної економіки, належать:

перерозподіл доходів для зменшення соціальної напруги;

забезпечення розвитку стратегічних проривів у найважливіших сферах НТП, а також базової науки та освіти;

наявність найбільших інвестиційних проєктів у нових галузях з невизначеними очікуваннями попиту;

необхідність охорони навколишнього середовища;

зобов'язання вирішувати регіональні економічні проблеми;

захист національних інтересів на світовому ринку.

Державне регулювання національної економіки - це система заходів, спрямованих на створення оптимальних умов для ефективного функціонування ринку та вирішення складних соціально-економічних проблем національної економіки. Основні цілі національної економіки держави включають:

1) забезпечити економічну безпеку країни;

2) покращення добробуту всього населення та боротьба з бідністю [5, 6].

Державна система регулювання, що складається з взаємопов'язаних компонентів, координована робота яких дозволяє ефективно використовувати всі ресурси та досягти своєчасних цілей.

До основних складових системи державного регулювання економіки належать:

цілі та завдання державного регулювання економіки;

методи, принципи та інструменти держави для регулювання економіки;

процес державного регулювання економіки;

фінансування державного регулювання економіки.

Принципи державного регулювання економіки полягає в тому, що цей процес повинен бути спрямований на вирішення щоденних проблем та досягнення цілей.

Необхідність державного регулювання економіки. Держава втручається в економіку, що є метою держави, подолати економічні кризи і одночасно - регулювати та підвищувати ефективність економіки.

Об'єктивні причини необхідності державного регулювання сучасної економіки:

відсутність досконалої конкуренції;

ціновий механізм не працює для певної категорії товарів, наприклад, національна оборона - це "товар", який не може бути оцінений і проданий на ринку;

захист навколишнього середовища, розвиток освіти, охорона здоров'я;

існування ринків, де адаптація відбувається повільно порівняно з класичною моделлю саморегулювання. Наприклад, ринок праці.

Таким чином, державне регулювання національної економіки - це система заходів, спрямованих на створення оптимальних умов для ефективного функціонування ринку та вирішення складних соціально-економічних проблем національної економіки..

Список використаних джерел

1. [Механізм державного регулювання економіки] - доступ до ресурсу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1063>
2. [Система державного регулювання економіки] – доступ до ресурсу: https://pidru4niki.com/1247071838394/ekonomika/sistema_derzhavnogo_regulyuvannya_ekonomiki
3. [Форми державного регулювання економіки та їх еволюція.] – доступ до ресурсу: https://pidru4niki.com/ekonomika/formi_derzhavnogo_regulyuvannya_ekonomiki_evolyutsiya
4. [Необхідність державного регулювання економіки] – доступ до ресурсу: https://ru.osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/17847/
5. Мащенко М. А. Управління розвитком державно-приватного партнерства щодо забезпечення інвайронментальної безпеки в умовах інноваційної економіки / М. А. Мащенко // Інноваційні платформи управління економічними процесами в умовах цифровізації економіки : кол. монографія за ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. – Х.: Вид. Іванченка І. С., 2020. – с. 210-218.
6. Теоретико-методологічні засади формування національної економічної системи в умовах інтеграції у світове господарство [Електронний ресурс] : монографія / М. С. Бріль, О. М. Кліменко, М. А. Мащенко та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, доцента М. С. Бріля. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 208 с.